

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hóra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZAM.

A választójogi javaslat tervezete

Budapest, január 19. Bethlen gróf miniszterelnök ma délelőtt két turnusban fogadta a kisgazdapárti képviselőket és Klebelsberg Kunó gróf belügyminiszterrel együtt megismertette velük a választójogi törvényjavaslat tervezetét. Jó helyről nyert információk szerint a választójogi javaslat tervezete a következőkben áll:

Az aktív választójog feltételei a férfiaknál 10 éves magyar állampolgárság, két évi egy helyben lakás, 24 éves életkor, négy elemi elvégzése. Azok a férfiak, akik a régi választójogi törvény alapján választó polgárok, bár nem is tudnak írni, olvasni, megmaradnak a tervezet szerint most is választópolgároknak.

A nőknél az aktív választójog kellekei 4 elemi elvégzése, 30 éves életkor. Ezenkívül a nőknél ugynevezett speciális kelleket is vannak a választójognak. Ezek közül legalább egynek fenn kell forognia.

Három gyermekes családanyság, önálló keresettel bíró s nyolc középiskolai végzettség.

A választójogi tervezet szerint a választópolgárság száma a következőképpen alakult. A Tisza-féle választójogi törvény alapján 338,000 férfi választó volt. A Wekerle-féle választójogi törvény alapján egymillió kétszázötvenezer, a Friedrich-féle rendelet alapján papíron 1.817,000,

Bethlen megalakítja az egységes pártot

Bethlen István gróf miniszterelnök valószínűleg holnap szólal fel az indemnitási vitában és ekkor szólítja fel a képviselőket, hogy azok, akik az egységes pártnak hívei, lépjenek be a kisgazda- és polgári pártba. A miniszterelnök felhívására a disszidensek csatlakozni fognak és a keresztyénpártból is mintegy 30 képviselő csatlakozása biztosra vehető. Az egységes párt megalakulása tehát ilyen módon nem ütközik akadályokba.

A keresztyénpárt holnap este értekezletet tart, amelyen a politikai helyzettel foglalkoznak.

Gróf Klebelsberg Kunó belügyminiszter az ellenzék tagjaival ismerteti meg a választójogi tervezetet és meghallgatja az ellenzéki véleményeket is, úgy hogy a jövő hét elején,

A választásnál színt kell vallani

A kisgazdapárt ma este S. J. Bálint elnöklésével értekezletet tartott. Az értekezlet első tárgyaként a miniszterelnök választói javaslat tervezete szerepelt, amelyet ma délelőtt két turnusban bemutatott a képviselőknek. Kálmán István szólalt fel először. Beszédében kifejtette, hogy a nyílt szavazás híve.

Bodor György a községenkinti titkos szavazás mellett foglalt állást.

Tankovics János szerint a magyar ember egyenes jelleme szerint azt lehetne mondani, hogy nyíltan vall színt minden tekintetben, de ő úgy látja, hogy a nyílt szavazás esetére a választópolgárok esetleg fészélyezve volnának véleményük nyilvánításában s azért a községenkinti titkos szavazás híve. Ami a női

Teljes egység a választójog kérdésében

A kisgazdapárt értekezlete késő este ért véget s arról a következő hivatalos jelentést adták ki:

A kisgazdapárt értekezletén a választójogi törvényjavaslattal foglalkozott, amelyet Klebelsberg Kunó belügyminiszter a képviselőházban tartott értekezleten ismertett a párt tagjaival.

tényleg azonban 1.600,000 férfi volt a választópolgárok száma, míg a fent ismertett tervezet alapján a férfi választók száma 1.500,000 volna, ami alig jelent megszükkítést a Friedrich-féle rendelet tényleges eredményeihez képest.

A nőknél a Friedrich-féle választójogi rendelet szerint 1.700,000 volt a választópolgárnők száma, míg a fenti tervezet szerint körülbelül 830 ezer lenne. A fenti tervezet alapján 2.230,000 lenne a választó polgárok száma.

Passzív választójoggal bírnak azok, akiknek aktív választójoguk van, férfiaknál még a 30 éves életkor is szükséges, továbbá az az általános erkölcsi feltétel, amely a képviselőválasztáshoz megkívántatik.

A kerületenkénti beosztás a tervezet szerint megmaradna a régi községenként a szavazás nyílt, a városokban titkos lenne. Budapestben esetleg (arról van szó) lajstromos lenne.

A kisgazdapárt tagjai részletesen megvitatták a fenti tervezetet. A miniszterelnökkel és a belügyminiszterrel való tanácskozások 3 óráig tartottak. Komolyabb ellenvetés általában nem nyilvánult meg a tervezet ellen, úgy hogy annak nemzetgyűlési többsége az eddigiek szerint biztosítva van.

valószínűleg már hétfőn a Ház elé is terjeszti a választójogi törvényjavaslatot.

A földmivespárt holnap este 6 óraker tartja meg alakulását. A Keresztyén Földmives Pártba a Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjából csatlakozó képviselők levélben bejelentették már kilépésüket az anyapártból. Az új pártnak megalakulása után Andrássy lesz a vezére, ami azt bizonyítja, hogy ez a párt a szélső karlisták gyülekezőhelye.

A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártja ugyancsak holnap este 6 óraker a parlamentben tart értekezletet, amelyen a politikai helyzettel fognak foglalkozni. A párt vezetésével a miniszterelnök ma délután ismertette a választójog tervezetét és így a párt a holnapi értekezleten ebben a kérdésben dönteni fog.

választójogot illeti, a nőknek becsületes előéletüknek kell lenni és bizonyos korhatár mellett kaphatják meg a szavazati jogot.

Javos Antal a titkosság híve. Patacsi Dénes a nyílt szavazás mellett kötötte le magát.

Sokorópátkai Szabó István azt proponálta, hogy halasszák el most a kérdés felett a döntést, hiszen még nem ismerik az adatokat és kérjék a kormánytól a részletes kimutatásokat. Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter kijelentette, hogy elvileg nem ellensége a titkosságnak, mert erre a legjobb tapasztalatai vannak. Azonban a következő választásnál tulajdonképpen az 1921-ik évi LYVII. t.-c. f lett kell dönteni és mindenkinek színt kell vallania.

A párt tagjai kölcsönösen kicserélték nézeteiket és véleményeiket, de határozatot nem hoztak. Meg lehet azonban állapítani, hogy teljes egység van a párt tagjai között a kérdésben, ami a pártvezetér beszédében is megnyilvánult. Az értekezlet bizalmas jellegű volt. A kisgazdapárt a választójog kérdésében tovább fog tárgyalni a kormánnyal.

Poincaré bemutatkozása

Páris, jan. 19. Poincaré kormánya ma mutatkozott be a kamarában. A radikális szocialisták úgy határozták, hogy tartózkodni fognak a szavazástól a bizalmi napirend felett.

A kommunisták a Poincaré kormány székfoglalása után felszólítják a kamarát, mondja ki, hogy a nemzetközi megértés és a nemzetközi szolidaritás politikája biztosíthatja a rendet és a nyugalmat. A kamara tehát tiltakozik az erőszak, az elszigetelés és a titkos diplomácia munkája ellen, melyet az új kormány jelent és amely csak újabb válságok előidézésére alkalmas.

Az összes francia szocialista pártok a legélesebben állást foglalnak Poincaré kabinetje ellen és késhegyig menő harcot hirdetnek.

A kommunisták sajtója hevesen támadja Poincarét. Péntekre egész sereg tümeggyűlést rendeznek, többek közt a következő programmal:

„Törvényszék elé Poincaréval!”

Páris, január 19. A kormánynyilatkozat, amelyet az új kormány bemutatkozása alkalmával a kamarában Poincaré, a szenátusban Barthou olvasott fel, ezeket mondja:

Franciaország ellen ma szemérmetlen propagandát üznek. Ugy állítanak oda bennünket, mintha az imperialista örület egy neme szállt volna meg minket. Mi a szerződés megkötését és annak megfizetését követeljük, amivel nekünk tartoznak. Ebben az életbevágó kérdésben hogyan is engedhetnénk?

Németország azt állítja, hogy fizetékép-telen. Ellenkezőleg rendszeresen elpazarolja az állami eszközöket. Mialatt azonban ezt a látszólagos nyomort szervezi, gyárjai teljes erővel dolgoznak, gazdasági ereje napról napra gyarapszik és ha megromlik az állam helyzete, a nemzet mégis egyre gazdagodik. De az állam adósságaiért az egész nemzet a maga tőkéjével és jövedelmével kezekedik.

Mezőgazdasági kamara

Budapest, január 19. A földmívelésügyi miniszter, miután az elmúlt napokban a mezőgazdasági kamarák székhelyeit és körzeteit megállapította, a vármegyei és városi mezőgazdasági bizottságokhoz intézett leiratával elrendelte a mezőgazdasági kamarai tagok megválasztását. A debreceni kamarában a következő vármegyei és városi mezőgazdasági bizottságok az alább megjelölt számú kamarai tagot választanak: Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegye 25, Hajdúvármegye 15, Bereg és Ung vármegye 5, Szabolcs vármegye 20, Szatmár vármegye 10, Bihar vármegye 15, Békés vármegye 20, Debrecen városa 5, összesen tehát 115 tagot.

Bratianu-kormány Romániában

Bukarest, január 19. A király Take Jonescu lemondása következtében Bratianu, a liberális párt vezetőjét bízta meg a kormányalakítással. Az új kormány tagjai lesznek még Doukó Jean külügyminiszter és Bratianu Vintilla pénzügyminiszter, a többi tárcák betöltéséről még folynak a tárgyalások. A parlamentet fel fogják oszlatni.

Bukarest, január 19. (Orient Radio). Az új kormány ma délután 6 óraker a királyi palotában a király kezébe letette az esküt. Elnök és hadügyminiszter Bratianu Jonel.

A felkelés a nemzetgyűlés előtt

Budapest, jan. 19. A nemzetgyűlés mai ülését Gaál Gaszton elnök 10 órakor nyitotta meg. 5 percnél tanácskozási képzetlenség után Kálmán Imre kisgazdapárti képviselő szólalt fel az *indemnitás* vitájában. Beszéde elején elítéli az ellenzék obstrukcióját. Ezután Somogyi azon kijelentésével foglalkozik, hogy Károly bejövetelelével visszakaptuk volna területi integritásunkat. Kérdi, ki garantálta volna, hogy Károlynak nem-e az lett volna az első ténykedése,

hogyan a magyar katonasággal megszerezze az osztrák koronát?

Az ellenzék jobban tenné, ha belátná, hogy az ország érdekében sokkal üdvösebb, ha válvetett munkával dolgozik. Megelégedés akkor lesz ebben az országban, ha biztosítva lesz az ország integritása. Addig is az ország érdekei követelik, hogy megkezdődjék az eredményes parlamenti munka. Az indemnitást elfogadja.

A nyugatmagyarországi események előzményei

Gróf Sigray Antal: Az indemnitási vita tárgyalásánál főleg a nyugatmagyarországi eseményekkel foglalkozom. A kommunizmus bukása után a nyugatmagyarországi kérdés nem volt elsőrangú fontosságú. 1920. november vége felé engem szemeltek ki kormánybiztosnak.

Bizonyos feltételek elfogadása után vállaltam a kinevezést. A kormány állásfoglalása az volt, hogy nem mond le a kívánt területekről. Azonban bizalmas tárgyalásokon Bánffy külügyminiszter bizonyos engedelményekre hajlandó volt. A legnagyobb határozottsággal tiltakoztam az elszakított lakosság érdekében az

osztrákok követelésével szemben. Bethlen István gróf is osztotta álláspontomat és kijelentette, hogyha másként nem lehet, vissza kell térni a Millerand-féle kísérő levélhez, mely szerint a hovatartozandóság kérdésében a népakarat lesz döntő.

Hosszasan foglalkozva a további nyugatmagyarországi kérdésekkel, részletesen ismerteti a kormány intézkedéseit. Kiemeli Héjjas Iván és Hir György nemzetgyűlési képviselő ténykedéseit, továbbá a vezetésük alatt álló csapatok érdemeit. Konstatálni kívánja, hogy ultimátumot nem is kaptunk ebben az ügyben.

Meg van törve a trianoni béke

Felolvassa Osztrenburg őrnagynak szeptember 8-án keltezett és a miniszterelnökhöz felküldött jelentését az Ágafalva és Baumgarten (Sopronkert) közötti harcok eredményéről. Ezután érkezett meg Nyugatmagyarországra Prónay alezredes, akinek odajövetele előnyös volt, mert az ő érdeme, hogy a felkelők között az egységes vezetést megtartotta.

Ugyanakkor bizonyos differenciák merültek fel az antant missziókkal, amelyek eredményeképpen a kormány Hegedűs Pált nevezte ki Nyugatmagyarországra az összes katonaság feletti parancsnokul. Ebben az időben Bethlen István gróf miniszterelnök Budapestre hívott és ismertette a nyugatmagyarországi kérdésben eddig elért eredményt, t. i. hogy Sopron és vidéke az anyaországnál maradnak. Ezt a legnagyobb csodálkozással vettem, kijelentve, hogy a lakosság az „A” vonalról nem akar kivonulni. Kánya követ ugyanakkor olyan kijelentést tett volna, hogy a felkelőknek és nekünk egyáltalában nem szabad érzékenykednünk, amennyiben a fontos az, hogy az elért

eredmény Sopron és vidékének megtartásával át van törve a trianoni béke s ez precedens a béke megváltoztatásának eshetőségére is.

Elismeri, hogy a velencei szerződés ártotta a trianoni békét, de számított arra is, hogy a kormány ragaszkodni fog az „A” vonal megtartásához.

A kormány végül is belement az október 11-én megkötött velencei egyezségbe. A nyugatmagyarországi eset bebizonyította, hogy a magyar kormány addig nem tud külpolitikai sikert elérni, amíg ilyen külpolitikai képvisellete lesz. Ezután lélektani alapon boncolgatja a nyugatmagyarországi eseményeket. Nem bizonyíthatja azt, hogy ma igaza van-e a reális politikusoknak, vagy nincsen, de nem szabad elítélni a szentimentális politikusokat sem. Eljön majd az az idő, amikor nem a reálpolitikuskok fogják helyreállítani Magyarországot, hanem a hazafias politikuskok.

Az elnök fél 2 órakor újból megnyitja az ülést, miután azonban a Ház tanácskozásképtelen, az ülést 5 percre felfüggeszti.

A buzának kell állnia kereskedelmi politikánk mögött

5 perc után újra megnyitja az ülést. Szólasra emelkedik Czettler Jenő.

Izléstelennek tartja a haldokló nemzetgyűlés koporsójánál a rekriminációt. Két esztendő kevés volt arra, hogy ez a nemzetgyűlés közjogi és gazdasági reformokat is előkészítsen.

A pénzügyi közigazgatást a bolsevizmus után újra fel kellett építeni. Nem hiszi, hogy bármelyik parlament többet tudott volna végezni, mint ez a nemzetgyűlés. Quantitative eleget végzett és a minőségben is többet tudott volna produkálni, de a forradalom után mindig előre tör a demokráciával való összetűzés, mert nem azt keresik, hogy kiért hozák a törvényt, hanem azt, hogy kiből van a bizalom. Meg kell még szervezni az országos gazdasági tanácsot is. Szükséges ez azért, mert becikkelyezés előtt állanak a kereskedelmi szerződések. A kormánynak nehéz hely-

zete lesz, mert választania kell a között, hogy osztrák kereskedelmi politikát, vagy pedig szerves iparfejlesztő politikát akar követni.

Véleménye szerint a nemzet nyomorúságának oka az, hogy nem tudunk ruházkodni, nem tudunk futeni, nem tudunk építeni. Kereskedelmi politikánk mögött nem a papírpénznek, hanem az aranypénzt jelentő mezőgazdasági termelésnek a buzának kell állnia. Mezőgazdasági téren kell a termelést fokozni. Mezőgazdasági üzemeket, gyárakat kell építeni, hogy a kisüzemek a többtermelésnél ezekre támaszkodhassanak. Gondoskodni kell a mezőgazdasági hitel kiépítéséről, hogy a kisgazda instruálni tudja újonnan vett birtokait. Meg kell védeni a kisgazdaosztályt a hitelképességében és támogatni kell az anyagbeszerzés terén.

Az elnök az ülést 2 órakor felfüggeszti.

Helyes ipari politikát

Bottlik József alelnök egynegyed 5 órakor az ülést újból megnyitja. Taszler Béla kéri a Ház tanácskozási képességének megállapítását. A Ház nem tanácskozásképes, ezért az elnök az ülést 5 percre felfüggeszti. Fél 5 órakor Bottlik József alelnök újból megnyitja az ülést.

Czettler Jenő folytatja beszédjét és kifejti, hogy egészséges agrárpolitikát ebben a Csónkaországban csak úgy lehet csinálni, ha jó kereskedelmi és ipari politikát követünk. Arra nem gondolhatunk, hogy Magyarország teljesen zárt terület legyen, amely minden ipari szükségletét maga állítja elő. Am a tömegcikkeket benn az országban kell előállítani. Különösen hangsúlyozza a bőr- és textilipari fejlesztésének szükségét. Súlyos csapás ránk

nézve erdőink elvesztése. A faipar jóidőre megszünt és vele együtt a papirgyártás is.

— Egyenesen katasztrófális a textilipar helyzete. Legnagyobb szövőgyáraink megszállott területen vannak és a megmaradt gyárak alig 10 % át állítják elő annak a mennyiségnek, amire az országnak szüksége van, aminek következtében ruházati cikkéért óriási összegnek mennek ki a külföldre. Legfontosabb nyersanyagunk a gyapju, amelyből 4 és fél millió kilogramm a termés, ebből a mennyiségből feldolgozunk az országban 1 milliót, 3 és fél millió kilogramm azonban a külföldre megy és mint készáru jön vissza.

A mezőgazdasági munkások részére munkaalalmat kell teremteni. A munkásságnak

nemcsak politikai jogokra, hanem a megélhetési lehetőség biztosítására is szüksége van. Abban a reményben, hogy a kormány az ipartörvény módosításáról szóló javaslatot rövidesen tárgyalatni fogja, az indemnitást elfogadja.

Ezután Tomory Jenő szólal fel. A pénzügyminiszter politikájával meg van elégedve, azonban az összkormány iránt nem viseltetik bizalommal. Andrásynak a Habsburg kérdésben elkövetett politikáját hibáztatja. Meggyőződése szerint Magyarország legnagyobb szellemi szabadságát a Habsburg-dinasztiától megszabadult. Igen fontosnak tartja a közigazgatás reformját, mert csak úgy tud elképzelni új választást. A községenkénti, titkos, nőkre is kiterjedő választói jognak a híve.

Az indemnitást három hónapra elfogadja.

A gazdasági cselédlakások

Reischl Richárd az indemnitást hat hónapra elfogadja. Nézete szerint a királykérést ki kell kapcsolni és azt csak majd a nemzet megkérdezésével lehet elintézni. Fontosnak tartja az ipartörvény módosításáról szóló törvényjavaslatot. A hadirokkantak, özvegyek és árvák ügyét jó kezekben látja a népjóléti miniszternél. A pénzügyminisztert kéri, hogy a nép tájékoztatására adjon ki egy olcsó füzetet az adótörvényekről, amellyel egyszerűsített a jegyzék iránti bizalmatlanságot is megszüntetnék.

Ezután a földbirtokreformról beszél, amelyet végre kell hajtani, azonban a magántulajdon megsértése nélkül. Hibáztatja, hogy a földbirtokreform végrehajtásánál előbb összeálltak az igénylőket és csak azután a rendelkezésre álló földet. A földművelésügyi miniszterhez szólva, a gazdasági cselédség érdekében emeli fel szavát és utal az 1907. évi XLV. t.-c. re, amely kötelezi a gazdákat, hogy a cselédség részére lakásokat építsenek. Ezután beszél az öröklési adó tarthatatlanságáról, amely épen a legszegényebb földműves népet sújtja.

A zsidókérdéssel foglalkozva azt mondja, hogy antiszemita, de csak azzal szemben, aki nem akarja belátni, hogy ez az ország a magyarságé, amely azt megszerezte. Szóveszji, hogy a munkásbiztosításra vonatkozó törvényjavaslat még mindig nem került a Ház elé. Ugyanacsak nincsen a Ház előtt a katolikus autonómiáról szóló törvényjavaslat sem. Ebből a helyzetből, amelybe a békeszerződés sodort bennünket, a szabadulás csakis a magyar földben és a földműves nép karjában rejlik.

Ezután Bródi Ernő szólal fel, aki beszéde elején a választói joggal foglalkozik és azt gondolja, hogy az általános titkos választói jog, amelynek alapján a nemzetgyűlés összeült, nem fog változást szenvedni. Ez a választói jog kell egész Európának, ne kezdjünk reformálást. Ha már behozták a lajstromos szavazást, miért épen csak Budapestet hozzák be? A kivételes hatalomnak megvolt a maga célja a háború alatt, de most itt az ideje, hogy ez a hatalom megszűnjék. Felhívja a kisgazdapártot, ne engedje, hogy azok, akiknek nincsenek jogaik, ne juthassanak jogokhoz.

Az indemnitást nem fogadja el.

Ezután az elnök napirendi javaslatot tesz.

Az ülés 7 óra 40 perckor ért véget.

— Adóbevallás. A pénzügyigazgatóság, de főként az adóketest és összeírást végző pénzügyi tisztviselők ellen több oldalról panaszok hangzottak el. A tanács a panaszokra való tekintettel árt a pénzügyigazgatósághoz, hogy informálja a tanácsot az elhangzott panaszok felől. Most a pénzügyigazgató azt jelentette a tanácsnak, hogy a felmerült panaszoknak semmi alapjuk sincs. Nem a tisztviselők, hanem a közönség a hibás, amely sokszor hamis adatokat mond be az adót összeíró pénzügyi tisztviselőknek. Természetes, hogy aztán ezekből sok zavar és kellemetlenség keletkezik. A tanács a pénzügyigazgató jelentését tudomásul vette, egyben elhatározta, hogy felhívást fog intézni az adózó közönséghez, hogy adóvalomásaik alkalmával ne mondjanak hamis adatokat be az összeírást végző hatósági közegeknek.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER
CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!

A közigazgatási bizottság ülése

Választás az albizottságokba

Debrecen város közigazgatási bizottsága tegnap délután 3 órakor Miskolczy Lajos főispán elnöklete alatt ülést tartott, melyen a város múlt havi statisztikai adatait tárgyalták. Az ülésnek érdekességet mindössze az albizottságok megalakulása adott. Az ülést a Nemzeti Hírszkegy elmondása után az elnöklő Miskolczy Lajos főispán nyitotta meg. Megnyitó beszéde során üdvözölte a bizottság megjelent tagjait, különösképen az újonnan megválasztott bizottsági tagokat, majd elmondta, hogy az ülés a belügyminiszter jóváhagyásával halasztódott el tegnap délutánra, mivel ő betegsége folytán akadályoztatott az ülésen való megjelenésében. A főispán bejelentette még, hogy dr. Baltazar Dezső és Puskás Kálmán bizottsági tagok, hivatalos elfoglaltságukra hivatkozva, távolmaradásukat kimentették.

Ezután rátértek a napirendre.

Dr. Vargha Elemér tb. főjegyző bemutatta a szokásos statisztikai adatokat tartalmazó polgármesteri jelentést, amit a bizottság tudomásul vett. Ezután a tanácsi előadók jelentései következtek.

Vásáry István dr. tanácsnok bejelentette, hogy Németh Nándor debreceni lakos közlekedési adójának aránytalan kivétele ellen fellebbezett. A fellebbezésnek a bizottság helyt adott és utasította a tanácsot, hogy megfelelő redukálást eszközöljön.

Kállay Tibor pénzügyminiszter kinevezéséről értesítette a közigazgatási bizottságot, egyben támogatást kért a bizottságtól. A közigazgatási bizottság a pénzügyminiszter leiratát tudomásul vette, egyben elhatározta, hogy az új pénzügyminisztert feliratban üdvözi.

Bizottságok ujjaalakítása

A közigazgatási bizottság 11 albizottságának megbízatása 1921. december 31-én lejárt, ennél fogva a választásokat megejtették és a bizottságokat a következőképp alakították meg:

I. *Fegyelmi választmány*: Lánzy Gyula, Puskás Kálmán, Baltazar Dezső dr., Kun Béla dr. rendes, Szabó Béla dr., Fejér Ferenc dr. póttagok.

II. *Gyámügyi küldöttség*. A választott Kun Béla dr., Rickl Antal rendes és Kernhoffer József póttagok mellé a főispán által Fejér Ferenc dr., Tóth István rendes, Steinfeld István pedig póttagul nevezetett ki.

III. *Utadó felszólamlási bizottság*. Tagjai: Magoss György, Márk Endre, Lánzy Gyula, Steinfeld István bizottsági tagok lettek.

IV. *Kórházi albizottság*. Tagjai: Baltazar Dezső dr., Csóka Sámuel, Kernhoffer József, Rickl Antal, Steinfeld István, míg dr. Tüdös Kálmán hivatalból tagja az albizottságnak.

V. *Az országos tanítói nyugdíjügyi bizottságba* a közigazgatási bizottság nem küldött tagokat, mivel ide tagok beválasztása nem vált szükségessé.

VI. *A börtönvizsgáló bizottság* tagjai a főispán kinevezése folytán Steinfeld István, Fejér Ferenc dr., Tóth István, Puskás Kálmán lettek, hivatalból tagja dr. Tüdös Kálmán.

VII. *A fogházfelügyelő bizottságba* dr. Fejér Ferenc bizottsági tag került be.

VIII. *A gazdasági albizottságba* gróf Deegenfeld József, Balogh István, Magoss György és Steinfeld István bizottsági tagok választottak meg.

IX. *Állami közutak építését ellenőrző bizottságba* Csóka Sámuel, Puskás Kálmán és Rickl Antal kerültek be.

X. *Közmunkatölgyeket tárgyaló küldöttség* tagjai Csóka Sámuel, Rickl Antal, Puskás Kálmán bizottsági tagok lettek.

XI. *Adóügyi albizottságba* rendes tagoknak Fejér Ferenc dr., Kun Béla dr., Rickl Antal, Tóth István póttagokul Steinfeld István és Márk Endre választottak meg.

Mivel a választások ellen felszólamlás nem történt, ezen bizottságokat Miskolczy Lajos főispán megalakultaknak mondta ki.

Ezután a szakelőadók jelentései következtek.

Az influenzajárvány

Dr. Tüdös Kálmán tisztifőorvos terjedelmes jelentésben vázolta Debrecen város decem-

ber havi egészségügyi viszonyait. Jelentése során elmondta, hogy a vörhenymegbetegedések száma csökkent, de erősen megszorodott az influenzás megbetegedések száma. Ennek oka abban keresendő, hogy a város lakosságának jórésze hiányosan van felszerelve ruhával, sok helyen nagy a tüzelőhiány. A betegedésekre hatással volt ezenkívül a múlt hó folyamán uralkodó nyirkos, nedves időjárás. Ezzel a járványszerűleg fellépett betegséggel szemben szociális intézkedésekkel lehetne legjobban védekezni. A vízvezeték egész hónapra át kifogástalanul működött.

A betegek elhelyezése az egyetem megnyitása folytán lényegesen megjavult. Ajánlatos volna azonban, ha a város egy *kiszegítő városi közkórházat* tartana fenn. Ugyancsak ajánlatos volna, ha a villamos vasút az Augustus-szantatóriumig közlekednék. Idevonatkozólag már a városi tanács részéről megfelelő lépések tettek.

December havában a születések száma 259, míg a halálozások száma 199 volt. A közalapok terhére decemberben 352 beteget kezeltek. A meatók december havában 170 esetben vétettek igénybe.

A pestis és a patkányok

A jelentéssel kapcsolatban Fejér Ferenc bizottsági tag megnyugtatót kért a főorvostól a *pestisjárványra és a patkányok elszaporodására* vonatkozólag.

Magoss György kijelentette, hogy a tanács idevonatkozólag már intézkedett. Felirat-

ban keresi meg a népjóléti minisztert, hogy rendelje el a patkányok szigorú irtását.

Tüdös Kálmán dr. szerint az európai pestis megbetegedések nem patkányok által fertőzöttek. Egyes kikötővárosokban mindig fordultak elő pestis megbetegedések. Ez azonban — mondotta — nem jelenti azt, hogy pestisjárvány egyáltalán nem lehet. A patkányok, sajnos, nagyon elvannak szaporodva az egész városban. Ezeknek az irtása égetően szükségessé vált.

Fejér Ferenc dr. javasolta, hogy a közigazgatási bizottság is írjon fel a népjóléti miniszterhez a patkányirtást elrendelő rendelet megalkotása tárgyában.

Ezt a bizottság elhatározta, valamint a főorvosi jelentést is tudomásul vette.

A postapalota és a telefonkapcsolás

Az államépítészeti hivatal jelentése során Márk Endre bizottsági tag a postapalota felépítése tárgyában szólott. Előadta, hogy értesülése szerint az állam Szombathelyen már megkezdte a postapalota építtetését. Javasolja épen ezért, hogy a közigazgatási bizottság írjon fel a kormányhoz a postapalotának Debrecenben leendő mielőbbi felépítése tárgyában. A bizottság ehhez hozzájárult.

Márk Endre felszólalásával kapcsolatban Fejér Ferenc bizottsági tag szóváltotta azt, hogy a telefonközpontban nagyon késlekedve kapcsolnak. Javasolta, írjon át a bizottság a postaigazgatósághoz a telefonkapcsolások körül uralkodó lehetetlen állapotok megszüntetése tárgyában. A bizottság Fejér Ferenc javaslatát elfogadta.

A falbontó betörőbanda vezére

Aki folyton öngyilkossággal fenyegetőzik

Több alkalommal részletesen beszámoltunk annak a falbontó betörőbandának viselt dolgairól, amelyet a Szántó Mór ruhakereskedésében megkísérelt falbontásnál fogott el a debreceni államrendőrség. A banda két tagja, *Nikulinecz Mihály* és *Siposs János*, akik a vidéken is számtalan falbontást követtek el, az ügyesség fogházában várják a bíróság ítéletét.

A banda tulajdonképeni vezére *Allé Gyula* cipészmeister volt, aki kiszemelte a kifosztandó üzleteket s a falbontás előkészítő munkálatait végezte.

Allé azonban idejekorán Budapest felé szökött s azóta két szentimentális levelet is küldött az anyjának, illetőleg a debreceni rendőrségnek, amelyekben ártatlanságát hangoztatja s *bejelenti öngyilkosságát* avval a mellékéréssel, hogy *őt már többé ne keressék*.

A debreceni rendőrség ennek ellenére tovább nyomozott utána, míg most újabb viselt dolgairól sikerült a leplet lerántani.

Egy napig a szénbányában

A rendőrség a napokban tudomást szerzett arról, hogy Allé az egercsehi szénbányában dolgozik és pedig Tamás Imre álnéven.

A rendőrség távirati megkeresésére Egercsehről az az értesítés jött, hogy Allé, álnéven Tamás Imre egy napi ott időzés után munkakönyvének hátrahagyásával megszökött. A munkakönyvet el is küldték Debrecenbe.

Az ellopott okmányok, avagy az urasági házmester

A munkakönyv átvizsgálásánál derült ki, hogy Allé furfangos módon szerezte meg azt. Ugyanis Allé Debrecenben megismerkedett Tamás Imre Jókai-utca 8. szám alatti lakossal, akivel elhitette, hogy egy nagy grófi uradalomban fényes jövedelű házmesteri állást tud a számára. Hogy az állásba besegítse, kérte, adja át neki a munkakönyvét, esketési igazolványát, felesége, ugyiszintén leányuk, Tamás Róza születési bizonyítványát, hogy ő ezeket a grófi uradalomban bemutassa. Tamás jóhiszeműen kötélinek állott s az igazolványokat átadta.

Junius első napjaiban értesítést kapott az

időközben elutazott Allétól, hogy az uradalmi állást januárban elfoglalhatja. Tamás csak rövid ideig örülhetett a híreknek, mert pár nap múlva újabb értesítés jött Allétól, hogy az ígért állást „*közbejött akadályok*” miatt csak május hóban foglalhatja el. Tamás még most sem gyanakodott, hanem türelmesen várt.

A gyermekszöktetés

Allénak volt egy barátnője, *Torkos Erzsébet*, akivel vadházasságban élt. Torkos Erzsébetnek még az első, elvált urától volt egy gyermeke, akit a bíróság az urának ítélte. *Ezt a gyermeket Torkos Erzsébet Alléval együtt elszöktették az apától* s a gyermek hosszú ideig az öreg Allé gondjaira volt bízva. Mikor az apa erről tudomást szerzett, érvényesítette jogait, s a gyermek újra az ő gondozásába került.

Mire kellett a sok születési bizonyítvány?

A rendőrség valószínűnek tartja, hogy Allénak messzemenő céljai voltak az ellopott munkakönyvvel és a különböző születési és esketési bizonyítvánnyal. Feltehető és az előzményekből következtetve biztosra vehető, hogy Allé nagystilű szélhámoskodása és viselt dolgai után most új életet akart kezdeni és pedig, új néven, nevezetesen Tamás Imre néven és annak munkakönyve segítségével.

Tamás Imréné születési bizonyítványára vadházastársának, Torkos Erzsébetnek iett volna szüksége, míg Tamás Róza, a kislány születési bizonyítványát a már egyszer elszöktetett s jelenleg újra a törvényes apa felügyelete alatt levő kislány részére akarták felhasználni, akit biztosan újra meg akarnak szöktetni, ha már eddig is meg nem szöktették.

A furfangos módon kicsalt igazolványok mindenben megfeleltek volna nekik. Ezt a feltevést erősíti meg az a körülmény is, hogy Allé Egercsehen a szénbányában Tamás Imre munkakönyvével tényleg „*dolgozni*” kezdett s csak a felfedeztetés veszélye miatt szökött meg egy napi ott időzés után. A rendőrség most mindent elkövet, hogy a nagystilű szélhámost és bűntársát elfoghassa és a törvény kezére juttathassa.

Mikor a felmentett vádlott kéri az eljárás folytatását

Ismeretes, hogy Kerekes Sándor postatisztet, aki a proletárdiktatura alatt a debreceni postánál politikai megbízott volt, a gyorsított ötös tanács ízgatás és hatósági közeg elleni erőszak büntette miatt 5 évi börtönrre ítélte. Kerekes ártatlanságát hangoztatva, perének újrafelvételét kérte, amit a bíróság el is rendelt, mivel igen kedvező momentumok merültek fel Kerekes mellett. Ez volt az országban az első újrafelvétel kommunista bűnperben.

Az újrafelvételi tárgyalást a múlt év februárjában tartották meg Szuhányi Andor tanácselnök elnökelete alatt. Kihallgattak több tanut, akik kedvezően vallottak Kerekes mellett. A második ítélet szerint Kerekest csak hatóság elleni erőszak büntetésében mondták ki bűnösnek, míg az ízgatás vádjára alól felmentették, a büntetést pedig 5 év helyett 2 évi börtönben állapították meg.

Kerekes fellebbezése folytán az ügy a kir. ítélőtábla elé került, amely tegnap foglalkozott Kerekes bűnperével. Hangel Károly kir. főügyész helyettes bejelentette, hogy mivel az időközben kiadott amnesztia-rendelet Kerekesre is vonatkozik, *elejti a vádat.*

Kerekes és védője ezzel szemben kérték a tárgyalás megtartását, mert szerintük az amnesztia-rendelet nem rehabilitálta Kerekest, ő felmentő ítéletet akar. A kir. ítélőtábla Oláh Miklós elnökelete alatt működő büntetőtanácsa azonban, minthogy *vádelejtés* történt, *megszüntette az eljárást Kerekes ellen.*

Kerekes most, minthogy a bíróság tisztázta, amennyiben megszüntető végzést hozott, a postánál, felettes hatóságánál fegyelmet fog kérni önmaga ellen, hogy ott is véglegesen tisztázza magát az ellene emelt vádak alól és hogy elvesztett állását így visszanyerhesse.

Évnyitó teljes ülés a kir. törvényszéken

Tegnap délelőtt tartotta meg a debreceni kir. törvényszék szokásos teljes ülését, melyen az ítélőbírói kar és a fogalmazó személyzet teljes számban megjelent.

Dr. Kesserű Lajos kuriai bíró, a kir. törvényszék elnöke meleg szavakkal üdvözölte a megjelenteket, s megnyitó beszédében megemlékezett azokról, akiknek távozása folytán a bírói kar sora erősen megritkult. Kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg Kovács Lajos kir. törvényszéki bíró elhunytáról, akit a halál a bírói székéből munkateljesítés közben ragadott el, és dr. Blaszmán Miklós törvényszéki jegyző tragikus haláláról. Megemlítette, hogy nagy értéket vesztett a törvényszék a nyugalombba vonult bírákkal és különösen Nagy Kálmán, dr. Dávid István, Buhnek Elemér és Szuhányi Andor törvényszéki bírák eltávozásával, akik a debreceni kir. ítélőtáblához nevezettek ki.

Utalt arra, hogy ezen értékek elvesztésével kapcsolatosan hangok hallatszottak a közönség köréből, hogy mi lesz most már a törvényszékkel, ha annyi kiváló értéktől fosztatik meg, mert az előléptettek kivül 6 bíró és 3 jegyző ment nyugalomba, illetve ügyvédi pályára.

Ezeknek a kétségeskedőknek és aggodalmaskodóknak azt mondhatja, hogy ne féljenek, mert nincs ok aggodalomra most sem, mint ahogy nem volt a múltban sem. A kiváló bírók távozása után is marad még igen sok kiváló erő, és megállapítható az elmúlt évre visszatérintve, hogy minden nehézség és létszám-apatás ellenére a kir. törvényszék híven teljesítette kötelességét. Különben is a törvényszék fiatalabb generációja a bírói utánpótlásra a legszebb reményeket nyújtja.

Ezután a törvényszéki elnök rámutatott arra, hogy ha valaha, úgy most kell örködni a bírói függetlenség és az igazságszolgáltatás magasztos hivatásának makulátlan tisztaságán. Utalt arra, hogy az elszakított részekben a romlás folyamatát az igazságszolgáltatást is érintette, mert az ottani Justitia az elnyomatás alatt szenvedő magyarságnak magyarságuk miatt nem pártatlanul szolgáltatja az igazságot. Beszédét azzal fejezte be, hogyha az elszakított

részekben lakó véreink és bárki más látnifogja azt, hogy Csonkamagyarországon faj, származás és felekezetre való tekintet nélkül csak egy szent dolog van a bíróság előtt: az igazság pártatlan és minden befolyástól mentes kiderítése, ez olyan vonzó erőt fog gyakorolni, ami az integritás megteremtésének egyik legjelentősebb eszköze lesz.

A teljes ülés ezután több igazságszolgáltatási és szervezeti kérdés tárgyalása után kisorsolta a fegyelmi bíróság tagjait, melynek elnöke dr. Kesserű Lajos, tagja Almásy László és Salgó László ítélőbírák, póttagjai Bereczky László és Trásy András kir. tszéki bírák, jegyzője dr. Tóth János tszéki jegyző lett.

A közjegyzői fegyelmi bíróság tagjai dr. Kesserű Lajos elnökelete alatt dr. Batta Imre, Kortsmáros Sándor, póttagjai Ujfalussy József, Bereczky László ítélőbírák, jegyzője dr. Kovács Elemér tszéki jegyző lett.

Szénegázmérgezés a Batthyány-utcán

Tegnap este Jován István Batthyányi-utca 15. szám alatti pékmester jelentette a közeli rendőrszemnek, hogy lakásán szénegázmérgezés történt.

Jován házában, annak egyik különálló szobájában lakott ugyanis két alkalmazottja, Marinkó János és Csamangó József. A két alkalmazott lefekvéskor jól megtömté a szobájukban levő vaskályhát s azután nyugodtan elaludtak. Időközben a szobában szénegáz támadt. Csamangó pár óra múlva sűrű, kellemetlen füstre ébredt fel, amely szinte fojtogatta és elkábította. Segítségért kiáltott, amit a pékmester idejében meghallott s rendőrt futott.

Ketten aztán behatoltak a szobába s amint a szénegáz szagát érezték, kinyitották az ablakokat.

Csamangó még eszméletlenül volt, de Marinkó eszméletlenül feküdt az ágyban. A gyorsan előhívott mentők Marinkót az Augusztaszsanatóriumba szállították, míg Csamangót lakásán ápolják.

Marinkó állapota súlyosabb, Csamangóé könnyebb. A szerencsétlenségért tisztán a két alkalmazottat terheli a felelősség.

A vöröskakas Debrecenben

A tüzoltók és mentők munkája

A társadalom névtelen és szerény harcosai, a tüzoltók és mentők, akik éjjel úgy, mint nappal végzik lelkiismeretes buzgalommal nehéz és fárasztó munkájukat a köz érdekében, sokszor saját épségüket és egészségüket veszélyeztetve, most terjesztették be jelentésüket a városi tanácsnak a múlt évi működésükről.

A jelentésből kiviláglik, mily nagy és nehéz munka hárult a tüzoltókra és mentőkre. A tüzoltók a múlt évben 74 esetben vonultak ki, ezek közül 2 esetben vaklárma volt. A tűz okozta kár összesen 1 millió 800 ezer korona. Debrecenben három nagy tüzeset volt a múlt évben, nevezetesen a városi bérház, a jéggyár és a Csapókerti sertéshizláló tüzesete. A tüzvesz következtében 2 ember, 6 ló és egy tehén pusztult el.

A mentők 1292 esetben vonultak ki és 1772 egyént részesítettek első segélyben.

A tüzoltók kiképzésben részesítették a közigazgatási tanfolyam 120 hallgatóját, 60 katonát, 24 Istvánmalombeli munkást és 30 leszerelt tisztet.

— **Kultur délután.** A Szt. Erzsébet Egylet f. hó 22-én vasárnap délután 5 órakor a kath. gimnáziumban kulturdélutánt tart a következő műsorral: Megnyitó beszédet mond dr. Lindenberger János pápai szenátus, Hiszekegy, éneklő a városi dalegylet. A világ legnagyobb observatóriuma, felolvassa és vetített képekkel kíséri Farkasfalvy Kornél tanár. Jókai-Tarnay: Milióra, Oláh-Kollwenz: Szerelmem keringő, éneklő Kollwenz Rezsőné, zongorán kíséri Kollwenz Rezső. Irredenta költemények, szavalja Hegedűs Ica. Végül énekel a városi dalegylet. — Jegyek Antalfinál kaphatók.

NAPI HIREK

— **Csóka Sámuel ismét beteg lett.** Csóka Sámuel h. polgármester, aki csak nemrég épült fel influenzából, újra meghűtötte magát, úgy hogy tegnap már orvosi tanácsra fel sem kelhetett betegágyából. A tegnap délelőtti tanácsülésen a h. polgármester betegsége folytán dr. Vargha Elemér tb. főjegyző elnökölt.

— **Mikor a város takarékoskodik.** A tüzoltó főparancsnok beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben jelenti, hogy Bíró Antal tüzoltó segédtisztet szomorú csapás érte. Két kis gyermekét temette el legutóbb. Mivel Bírónak a temetés körül nagy kiadásai voltak, másfelől meg Bíró régi kipróbált jeles tüzoltó tiszt, így e szomorú alkalomból részére segély megszavazását hozza javaslatba. A szűkmarku tanács a derék tüzoltó tisztnek a sok önfeláldozó szolgálat után 1000 korona egyszeri segélyt szavazott meg. A számvétség pláne 500 korona segélyt hozott javaslatba. Így takarékoskodik a város. Bezzeg ifj. Schwartz Vilmos testvérnek nem sajnáltak negyédmillió korona jutalmat megszavazni.

— **Az új tb. tisztí ügyészek eskütétele.** A főispán dr. Bige Géza és dr. Kovács Jenő debreceni ügyvédek tb. városi ügyészekké kinevezte. A két új tb. városi ügyész a tanács tegnap délelőtti ülésén letette a hivatali esküt.

— **Jó a közbiztonság.** A közigazgatási bizottság tegnap délutáni ülésén Ságy Lajos rendőrfőkapitány terjedelmes jelentésben számolt be a város közbiztonsági állapotairól. Magát a közbiztonságot Ságy főtanácsos jónak mondta. Jelentése során előadta, hogy december havában 1726 ügydarab érkezett be a főkapitánysághoz, melyeknek több, mint fele lopásból származó bűneset. December havában 6 tüzeset volt. Összesen 46 gyűlést jelentettek be, amely egy kivételével mind engedélyeztetett. A közigazgatási bizottság a jelentést tudomásul vette.

— **Nagy József a forgalmi adóhivatal vezetője.** Mint ismeretes, a városi tanács a forgalmiadó kezelése és az ezzel járó hivatalos munkálatok végzésére külön forgalmiadó-hivatalt állított fel. A hivatal vezetésére a tanács a közelmúltban Nagy József miniszteri tanácsos, ny. pénzügyigazgatót hívta meg. Most Vászary István tb. tanácsnok a tanács tegnap délelőtti ülésén bejelentette, hogy Nagy József a meghívást elfogadta. A tanács a bejelentést tudomásul vette. Értesülésünk szerint Nagy József február 1-ével veszi át a forgalmi adóhivatal vezetését.

— **Vöröskereszt bál.** Hirt adtunk arról, hogy a Vöröskereszt egyesület debreceni fiókja, február 11-én nagyszabású táncmulatságot rendez. A fényes bál fővédnökeiül a bál rendezőse gróf Csekonics Endre fővédnököt, gróf Széchenyi Emilt, Padlow kapitányt, Simon Elemért kérte fel. Most a főlkért előkelőségek értesítették a bál rendezőségét, hogy a meghívást és a fővédnökségeket elfogadták és a bálon való megjelenésüket a rendezőségnek megígérték. A bál fővédnökei a nevezettek kivül még Miskolczy Lajos főispán és Kratochvíl Károly körletparancsnok.

— **Eljegyzések.** Oláh Antal—Nagy Rózával, K. Molnár József—Kovács Erzsébettel, Vadkerti Béla—Horváth Teréziával, Juhász Károly—Erdei Sárával.

— **Versenyárgyalás mázoló munkára.** A m. kir. Államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános versenyárgyalást hirdet a vonalain fekvő vashidak mázolási munkáinak végrehajtására. Ajánlat tehető a mintegy 24000 m²-t kitevő összes mázolandó felületre, vagy pedig annak egyes részeire. A kiirási műveletek (egységárjegyzék és pályázati feltételek és tervek) Szegeden a magyar kir. Államvasutak üzletvezetősége pályafentartási osztályában II. em. 3. sz. ajtó a hivatalos órák alatt 20 K befizetése mellett kiszolgáltathatnak. Az ajánlatok legkésőbb 1922. évi február hó 15-ik napjának déli 12 óráig nyújtandók be, az alulírt üzletvezetőség I. osztályához II. em. 15. sz. ajtó.

— **Az ÉME üzletében** nullás liszt 38 K, főző liszt 28 K, kenyérliszt 26 koronás árban kapható.

A harmadik házösszeomlás. A nagy havazás óta alig van olyan nap, hogy újabb és újabb házösszeomlásról ne kellene hírt adnunk. Tegnap este a Késes-utca 80. számú ház tetőzete szakadt be a hó súlya alatt, azonkívül a falak megrepedeztek és ökölnyi nyílások tátonganak a falakon is. Az előjáróság a mérnöki hivattal együtt megállapította, hogy a lakás életveszedelemes, ezért a lakókat kilakoltatták. Egyébiránt igen sok ház van, különösen a külsőségen, amelyeket erősen megviselt a havas időjárás s tartani lehet összeomlásuktól. Most pedig, hogy a hó rohamos oladásnak indult, a pincelakásokat fenyegeti veszedelem, azonkívül sok lakás egészen átmodvedett, úgy hogy szinte életveszedelem benne lakni, különösen a mostani influenza járvány pusztítása közepette.

Szőnyeg- és gobelinszővő háziipari kiállítás. Jablonszky Józsefné, aki évekket ez-élt leánynevének: Barabás Ella néven kedvelt fősnője volt a debreceni szintársulatnak, a múlt év nyarán szőnyeg- és gobelinszővő háziipari tanfolyamot nyitott Debrecenben. Tanítványainak munkáiból e hó 26-29-ig a Kereskedelmi Csarnok nagytermében kollektív-kiállítást rendez, melyre felhívjuk olvasóink figyelmét. Minden krajcár, ami a hazai ipar fejlődése folytán itthon marad és nem vándorol ki külföldre, hozzájárul az ország talpraállításához. A kiállításról annak idején bővebben beszámolunk.

Ébredő bajtárs! Még mindig nem jegeztél nemzetvédelmi részvényt? Újabb bolsevista uralmat óhajtasz talán? Arra vársz?

A patkányirtás elmulasztása kihágás. A városi tanács tegnap délelőtti ülésén szoba került, hogy a város kül- és belterületein a patkányok nagyon megsaporodtak s azok irtásával a város lakossága mit se törődik. A városi tanács az ügygel kapcsolatosan elhatározta, hogy feliratot intéz a népjóléti miniszterhez, melyben kéri fogja, hogy a kormány nál hasson oda, miszerint a patkány irtását a kormány törvényileg tegye kötelességévé a lakosságnak, oly formában, hogyha valaki az irtást elmulasztaná, az illetőt kihágás miatt büntessék meg.

Pontosan címezzük a leveleket. A nagyobb városokba, de különösen a Budapestre címzett postai küldemények kézbesítése sokszor azért szenved tetemes késedelmet, mert a közönség hiányos címet ír a küldeményre. Nevezetesen nem írja ki a kerületet, emeletet és ajtószámot, sőt a nagyobb cégeknek, bankoknak, intézetnek szóló levelezésre még az utcát sem, abban a feltevésben, hogy a posta a címzettet közelebbi cím megadása nélkül is megtalálja. Habár a posta mindent elkövet, hogy a hiányosan címzett levelezés is minél előbb a címzettek kezébe kerüljön, a dolog természetéből folyik, hogy a pontosan és helyesen címzett küldeményeket késedelem nélkül sokkal gyorsabban kézbesítheti. A közönségnek tehát saját jól felfogott érdeke, hogy postai küldeményeit pontosan az utca, házszám, a Budapestre szólókat a kerület, emelet és ajtószám kiírásával címezzék. Ajánlatos és célszerű továbbá, hogy a levelek hátlapjára a feladó saját nevét és pontos lakcímét is írja ki, hogy a posta az esetleg bármilyen okból kézbesíthetetlen leveleket feladójának késedelem nélkül vissza-kézbesíthesse. *Postafőnökség.*

Meghívás gazdasági gyűlésre. A debreceni és hajdúvármegyei gazdasági egyesület tagjait és a mezőgazdaság iránt érdeklődőket a folyó hó 23-án délelőtt 11 órakor a városháza közgyűlési termében tartandó közérdekű gyűlésre meghívja. Tárnya a gyűlésnek: Az általános gazdasági helyzet, továbbá a sertésnyésztes és értékesítés nehézségeinek megvitatása.

Nyukosz hirdmény. Egyik katonai parancsnokságnál irodatiszti állás van üresedésben. Felhívtnak a fiatalabb Nyukosz tagok, kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy sürgősen jelentkezzenek az elnöki irodában (Csapó-utca 21. sz. a.) d. u. 4-5 óra között. Javaldalmazás havonként cirka 4500 korona.

Eusfűstölés pontosan és kifogástalanul Zöldfa-utca 8. sz. alatt.

New-York rejtelmei II. szombaton és vasárnap az Uranusban.

Salgó Piri hangversenye. A tavalyi hangversenyszezonban a debreceni zeneértő közönség osztatlan nagy sikerrel fogadta Salgó Pirinek, a nagyon talentumos zongoraművésznek koncertjét, amelyen a nehéz hangszernek a fiatalok közül egyik legsokoldalubb, kiművelt és elmélyedni szerető játékosát ismerte meg. A hangversenytermek lelkes közönsége örömmel fogadta a hírt, hogy az idén ismét alkalma lesz hallani a művésznőt, aki azóta felfogásban és előadásban csak mélyült s a Zenede hangversenytermében február elsején tartandó koncertje iránt máris általános az érdeklődés.

N A P I R E N D

Péntek 1922 január 20

Prot.: Fáb. Seb. Kath.: Fáb. Seb.

A Nap két 7 ó. 42. Nyug. 4 ó. 39.

A Hold: Utolsóegyed 7 órakor.

Városháza: A tanács tagjai fogadnak d. e. 10-12-ig.

Megyháza: A főispán fogad d. e. 11-12-ig.

Rendőrség: Sagy Lajos rendőrfőtanácsos fogad d. e. 10-12-ig. Központi ügyeletés Siposs Miklós rend. kapit.

Csokonai-színház: Este fél 8 órai kezdettel Magnás Miska, operett 3 felvonásban.

A közművelődési könyvtár: Nyitva délelőtt 9-12-ig, délután 4-7-ig.

Kollégiumi könyvtár: Nyitva d. e. 10-1-ig, d. u. 4-7-ig.

Házasságkötések. Dr. Larencz Béla orvos Nagyiday Bertával, Oláh Rudolf zenész Csiki Piroskával.

Vívóakadémia. Az a nagyarányú érdeklődés, mely különösen a vívósporthoz az utóbbi körében megnyilvánult, valamint a vívóakadémiára történt újabb jelentkezések arra késztették a versenyt rendező egyesületet, hogy az akadémiát nem mint tervezve volt 5 órakor, hanem f. hó 21-én szombaton délután a Royal szálló nagytermében már fél 5 órakor kezdje meg. Ferenczy Pál vívómester bemutatkozása iránt a környékben is nagy az érdeklődés. Jegyárak: ülőhely 30, állóhely 20 korona.

NAPSUGÁR vagyonmentő árverésre mindennemű használati-, berendezési-, fényüzési- és műtárgy, régiség beadható e hó 21-ig Piac u. 10. I. alatt délelőtt 2 óráig. Telefon 10-10. Árverés január 25-26. délután 3 órakor.

A Fehér Újság szombati számában kezdi meg dr. Kertész Istvánnak „A trianoni béke ipari és kereskedelmi vonatkozásai” c. előadása közlését. A lapra felhívjuk olvasóink figyelmét.

Ballet Matinée. Vasárnap délelőtt fél 11 órakor lépnek fel Ch. Perczel Karola balletnövevények a Csokonai színházban. A műsor 22 klasszikus tánc és a „Carneval halála” című mimikai ballet lesz. A Carneval zenéjét Lukácsné Váczy Jolán szerezte. Jegyeket ma az Apollo pénztára árusítja d. e. 10-12 óra és d. u. 4 órától.

MI LESZ febr. 12-én

A kutyákat be kell jelenteni. Ebtartásról alkotott 177/12,037-1916. számú szabályrendelet 6. § a alapján, felhívja az ebirtokosokat a városi adóhivatal, hogy a birtokukban levő ebeket a f. évi január hó 31-ig a városi adóhivatalnál igénylendő bejelentési lapon a törvényes következmények terhe alatt jelentsék be. *Városi adóhivatal.*

Meglopott gyáros. Új. Losonczy János géplakatos feljelentést tett a rendőrségen, hogy gyártelepéről 25 ezer korona értékű szerzőségeket loptak el ismeretlen tettesek. A rendőrség megindította a nyomozást.

Halálozások. Anday Gizella baptista 3 hónapos, Egri Erzsébet ref. 1 hónapos, Fülkei Dezső órásmester ref. 41 éves, Sztinádi György g. kath. 65 éves magánzó, Pesti Julianna ref. 78 éves, Tóth József csizmadiamester ref. 66 éves, Molnar István asztalosmester ref. 44 éves, Nagy Ilona r. kath. 23 hónapos, Kiss Róza ref. 61 éves.

Új iparengedélyek. A városi tanács tegnap üléséből az alantírt díjak kirovása mellett a következő iparengedélyeket adta ki: Lengyel Zsigmond férfiszabó ipar 200 kor., Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár R. T. mezőgazdasági gépek, műszaki cikkekkel álló gyártmányok bizományban saját számlára való kereskedés 1000 kor., Leitner Sándor rőfös és rövidáru és kész ruhanemű kereskedés 500 kor., Kemény Béla és tsai építőkezési anyagok kereskedés 2000 kor., Nagy Lászlóné kenyér-árusítás 200 kor., Szigeti Ferenc cipész ipar 500 kor., Rustyák Béla kárpitos ipar 300 kor., Szabó Miklósné Kerékgyártó Sára szűbarás ipar 500 kor., Lőrinczy János fuvaros ipar 200 kor., Schimmer Mórné Steingisser Ilona női kalap díszítés és árusítás 500 kor., Wieder Mór maradék kereskedés 1000 kor., Kovács Sándor hentes és mészáros 500 korona.

Törvénykezés

Árdrágítók bűnhődése

Tegnap délelőtt több árdrágítási bűnperrel foglalkozott a debreceni kir. törvényszék Visky Sándor elnöklété alatt működő büntető tanácsa s minden esetben büntetéssel sújtotta az árdrágítással vádolt terhelteket. A vádat Balogh István kir. ügyész képviselte.

A salátadrágító

Az első árdrágítási bűnperben példásan szigorú ítéletet hozott a törvényszék. Özv. Fésüs Jánosné a múlt év júniusában a saláta csomóját 1 korona helyett 4 koronáért árusította. A bíróság 14 napi fogházra és 200 korona pénzbírságra ítélte.

Fésüsnek zokogva hallgatta meg az ítéletet.

A tengeridrágító

Özv. Varga Györgyné 68 éves asszony a tengeri literjét 5 korona helyett 6 koronáért adta. 250 korona fő és 100 korona mellék-büntetéssel szabadult.

A turódrágító

Gere András, akinek a Petőfi-tér 1. szám alatt van bedegája, 1921 április havában a telénturó kilójaért 30 korona helyett 50 koronát számított.

Az enyhítő körülmények figyelembe vételével Gerét 800 korona fő és 200 korona mellékbüntetésre ítélték. Az ítéletet köteles egyik helyi lapban saját költségén közzétételni. Iparigazolványát most még nem vették el. Gere megnyugodott az ítéletben, így az jogerőssé vált.

oo

Ítélet a demecseri fosztogatók bűnperében

Hosszas hányódtatás után tegnap hirdette ki a honvédtörvényszék a demecseri fosztogatók bűnperében az ítéletet. A tárgyalás tegnap napján a bíróság először a perbeszédet hallgatta meg, majd 12 órakor visszavonult.

Két órai tanácskozás után újra bevonult a bíróság Spanil Oszkár elnök vezetésével és Balogh Béla dr. százados-hadbíró, tárgyalás-vezető felolvasta az ítéletet.

Az ítélet szerint Kovács Antal 6 évi,

Lesnyánszky György 5 évi, Kovács Lajos 4 és fél évi, Lázár József 4 évi, Nagy Mihály Sipos Antal 3 és fél évi, Zakor Dániel 3 évi és hónapi, Juhász Mihály, Barna Ferenc, Kontár Sándor és Varga Béni 3 évi, Szilágyi Zoltán 4 hónapi, Peineházi Dezső két hónapi börtönrre ítéltettek, míg egy vádlottat, Hajnal Gábort felmentették.

Dr Pórszász Károly, Hegedűs Béla és a többi védő ügyvédek is semmisségi panaszait tenntartásával fellebezést jelentettek be, míg a katonai ügyész háromnapos gondolkodási időt kért. Az elítéltek továbbra is szabadlábon maradtak.

SPORT

A DTE IV. tea-délutánja. Vasárnap rendezi a DTE IV. tea-délutánját a Royal kávéház éttermében. Ez alkalommal az rendezőség programot is állított össze, amely hegedű szólóból, női ének duettből és kabaré számokból fog állani. Műsor után tánc lesz, amely 8 óráig tart. A rendezőség kéri a közönséget, hogy 4 órakor megjelenni sziveskedjenek.

Bírák Szövetsége. A magyar futballbírák, megünvén az MLSz folytonos huzavonáját, melyet ügyeik elintézésékor tapasztalniai kellett, külön testületbe tömörültek s az MLSz-től különállóan szervezkednek. Alapszabályukat hétfőn készítették el s benyújtották jóváhagyás céljából a belügyminiszterhez.

Móra Fregoli. Debrecenben, a volt Mak-kabeában, majd Nagyváradon, később pedig az Ékszerészeknél játszó Móra, mint ismeretes, a prágai Deutscher Fußball Club lobogója alatt üzi a labdarugást. De miúta a szokol nem bírna már annyi értékkel, mert Móra csak a márciusi svájci és olasz tura végéig marad ott, minthogy áprilisra — magától értődik, teljesen amatőr alapon, — elhelyezkedést keres, hol szabó mesterségét folytatva, délutáni szabad idejében trenirozna. Azt hisszük, ő is követni fogja Müller Elemér példáját.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Péntek: Mágna Miska. B) bérlet.
Szombat: Diákélet. C) bérletben.
Vasárnap d. u.: Kis kádét. Este: Tolvaj.

Pénteken B) bérletben Mágna Miska kerül színpadra.

A T. bérletközönség figyelmébe. A II. félévi bérletbefizetések a színház titkári irodájában megkezdődtek.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

New-York rejtelméi II. részét január 21-én 22-én mutatja be az Uranus. A második rész még gazdagabb az izgalmas és meglepő

1922. JANUÁR 31 nap

31

Prof.: Virgília.

Kath.: N. Péter.

Okvetlen küldje be pályázatát a fenti határnapig a „Hajdusági Képes Naptár“ pályázatára.

A naptárt beszerezheti a kiadóhivatalban Piacz-utca 59. szám vagy bármely könyv- és papírkereskedésben valamint az újságárusoknál.

fordulatokban, mint az I. rész. A filmet azok is megértik és élvezhetik, akik az első részt nem látták.

A Fejnéküli lovas kalandortörténet Harry Piel-el a főszerepben ma pénteken kerül bemutatásra. Ez a csodálatos filmművész utóélettel teli ügyességgel végzett hajmeresztő és a közönség előtt eddig ismeretlen produkcióival ejt mindenkit bámulatba. Mutatványai felülmúlta minden eddigi hasonlót. Előadások 5, 7, és 9 órától. Utalványok érvényesek.

New-York rejtelméi II. szombaton és vasárnap az Uranusban.

Két filmatrakció egy műsoron az Apollóban. Tolstoj regénye: „Háború és Béke“ 6 felvonásban és a „Fejnéküli feleség“ amerikai vígjáték 5 felvonásban, ma kerül bemutatásra ez a gyönyörű műsor 5, 7 és 9 órakor.

Ch. Perczel Carola baltérvendékeinek előadása iránt városszerte nagy az érdeklődés, hogy hogy a vasárnap délelőtti előadásra már csak korlátozott számban vannak jegyek, ezek válthatók Perczel Carola lakásán az Urániában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

82 éves

özvegy munkaképtelen nő kéri a jöszívű közönség támogatását. Cim Bakó Mihályné Méliusz-tér 13. szám.

Takarítónőt

felveszek reggeli órákra. Cim a kiadóba.

Höfgyódráston tanulók tandíj melletti oktatásra és tanoncok havi díjazással felvétetnek. Értekezhetni Egyháztér 5. Dr Ujfalussy Gézanénál.

Eladó

Veres-utca 22. számú ház. Gazdálkodónak igen alkalmas. Értekezni lehet: Szappanos-utca 17. E

Kis ház jókarban, 950 öf telekkel konyhakertnek kiválóan alkalmas fekete agyagföld Nemes-utca 7. szám (Tócsos kert). Ertekezhetni „Hajdúföld“ szerkesztőségében délután 6 órakor.

DEZSŐ LÁSZLÓ

ingatlanforgalmi irodájának, (Szent Anna-utca 6. szám) HIRDETÉSEI

Házak beköltözéssel Fa-rágó, Csonka, Homok-, Nyil-, Kórház-utca 220-tól 350000 koronáig, Beresényi utcán 3 szobás modern uri ház 450.000 koronáig, Cserepes-utca üzletnyitási engedéllyel nagy ház 600.000 koronáig, külsőtelepi házak 70—150.000 koronáig, Sréchenyi-ut legszébb helyén nagy kerttel 500.000 korona, egy főbb utcán Debrecen egyik legszébb, legjobban épített emeletes háza hat rendbeli modern parkettes lakással, hat szoba beköltözéssel hárommillió korona.

Földek közel a városhoz azonnal átadó tanyás homokbirtok 20.000 korona, Csonka Biharmegyében tanya nélküli gazd. év végével átadó 120 hold fekete föld 20.000 kor. Elkészületlen és a jövő hétre előjegyzéseket elfogadunk 200, 400 holdas fekete földes tanyákra 10, 50 holdas szőlőkre.

KISEBB SZÓLÓK Andrassy-uton 180.000 korona, B3-szörmenyi uton 240.000 kor. Atadó kisebb-nagyobb ültetek, vendéglők.

Figyelmesteljünk vevőinket, hogy a korona esése folytán ezen árakat csak pár napig tarthatjuk fenn. Ajánlatok, ültetvényeket díjazunk.

Aranyért, Ezüstért budapesti magas árakat fizetek
Kramer Simonffy László 17.

A tőzsde

Magyar korona: 67¹/₂

A mai tőzsde mindvégig igen élénk volt. Nagy tételekben dobtak piacra papírokat és így megnyitáskor lángha tendencia került felszínre, amely a tőzsdei folyamat mindvégig érezhetőbbé vált. Minden piacon nagy eladások folytak. Az árfolyamok pontról-pontra morzsolódtak, a hossz megállt. A tőzsdei közepé táján átmenetileg kissé megerősödött az irányzat, de a hangulat nem volt tartós és zárlatok a árfolyamok már újból hanyatlottak. Általában a tőzsdeközönség egy magasabb zürichi koronajegyzést escomptált és igyekezett ankszományától megszabadulni. A bankok is elősegítették ezt a hangulatot, amennyiben nagy tételeket adtak el és közvetlenül zárlatok nagy eladási megbízások beérkezte következtében az árfolyamok tovább morzsolódtak. A kuliszpiacon a hangulat a nyitástól kezdve mindvégig igen lángha volt, zárlatig nem tudott magához jönni. A szénpiacon az árfolyamok nagyjából változatlanul maradtak, azonban az irányzat nem volt egységes.

Alt. közsében nagy eladások voltak, Coburgot hullámozó árfolyamok mellett vásárolták. Favorizálták még Liptákokat, amely tartott volt. A vegyespiacon élénkség ural kodott.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1890, Osztrák hitel 750, Angol-Magyar 750, Leszámitoló bank 780, Magyar-Ulasz 300, Jeltz hitelbank 320, Hazai bank 620, Salgó 5550, Rimamurányi 2210, Közúti 1040, Déli vasút 1540, Államvasút 4825, Keresk. bank 6950, Általános takarékt. 1090, Pesti haza 24700, Borsod miskalet 3525, Concordia 2300, Budapesti gőz. 5900, Gizella 2650, Hungária 2550, Viktória 7800, Beocsini 6800, Kohó 5150, Általános közsén 10900, Urikányi 6000, Adria 6500, Atlantic 2725, Levante 6100, Trust 1950, Gans Danubius 84500, Ganz villamos 6000, Lipták 540, Magy. ac 1 2800, Schlick 1080, Wörner 650, Brassói 4150, Izzó 5500, Spodium 2575, Hazai faterm. 2150, Klotild 3325, Erdő 875, Násici 18400, Neuschl Licht. 665, Orsz. fa 1090, Telefon 4100.

Váltak.

Az érdeklődés középpontjában ma egész délelőtti a valutapiac állt. Régen nem lá-

tott forgalom bonyolódott le. Az alacsony zürichi koronajegyzés ellenére a piac határozottan lángha volt. Egyetlen ért. k sem tudta nyitási árfolyamát megtartani. Az összes értékek ellanyhultak, csak az osztrák korona és a rubel voltak tartottak. A Napoleon 40, dollár 8—10, márka 10 ponttal esett. A szokolban napok óta tartó hossz, a spekuláció irányváltatása következtében megállott, sőt árfolyamát a kontremin erősen lenyomta, a zárlatok a piac élénkség jeleit mutatta, de ez már nem tudott javítólag hatni az árfolyamokra.

Napoleon 2640—2670, Angol font 3940—3025, Dollár 700—715, Francia frank 5675—5725, Márka 370—380, Lira 2925—3275, Osztrák kor. 900—10—6800—6900, Lei 525—545, Szokol 1240 260 Svájci frank 14300—14400, Korona dinár 910, Lengyel márka 2400—2500.

Zürichi zárlat tőzsde Berlin 270.—, Holland 18875, Newyork 515, London 2173, Páris 4220, Milanó 3245, Brüsszel 4030, Prága 870, Budapesti 67¹/₂, Zágráb 175, Bukarest —, Varsó 17, Bees 16, Osztrák bélyegzett 9.

Utőtőzsde. Az utőtőzsde az értékpiacon a forgalom változott irányzattal mérsékelt arányokban bonyolódott le. Salgó 550, Villamos vasút 4750, Rima 2550, Deli 1500, Közúti 1020, Magyar Hitel 1890, Kohó 5250—300, Alt. közsén 11050, Urikányi 100, Lipták 535, Ganz Danub. 35000, Lipták 1080, Lichtig 670, Gummi 3200—50, Oceán 1850, Flóra 3250, Brassói 4250.

A valutapiacra, különösen dollárban igen ingadozó volt az utőtőzsde. Dollár 670 ig esett vissza, majd megerősödött 722-ig, később 710 el kötődött. A márka szilárdabb 380—82.

Ezüst korona 40—43 és fél, két koronás 80—87, 5 koronás 203—216, forint 106—16. Napoleon utolsó árfolyama 2625—35, 20 koronás arany 2670—80, 10 koronás 1335—45.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsde a forgalom igen szűk keretek között maradt. Kötés alig fordult elő. Az általános tartózkodás oly fokozott mértékben jutott kifejezésre, hogy az üzlet határozottan pangásnak indult. Az egész tőzsdei folyamat alig pár vagon mennyiségű forgalom fejlődött ki.

Buza 60 ponttal esett, rozs, tengeri tartottak, a többi változatlan. Hivatatos árak: Buza uszavidéki 2325—2350, fehérmegyei 2315—2340, pestmegyei 2315—2340, rozs 1525—540, takarmány

árpa 1750—1800, sörárpa 1800—850, köles 1450—1550, zab 1525—550, tengeri 2125—150, repace 26—27, Korpa 1140—1160.

Előfordult kötések: Buza 3 vagon 2275, tengeri egy vagon 2125, egy vagon 2200 februárra mind állomás.

A liszt és őrlemények piaca esendes, csak korpában volt kőtés, kötötték mindössze 2 vagonnal 1160-ért, egy másik vagonnal 1150 el ab Budapest feladó állomás zsákkal együtt.

Sertésjelentés. Zárt vásári maradvány 55, érkezett 2, nem adatott el semmi.

Szabad vásári maradvány 860 sertés.

10 süldő, érkezett 839, eladott 701.

Árak: Zsirsertés fiatal nehéz 67—80, könnyű 60—72.

Sertéslermek. Zsirszalonna 118—20, olvasztott zsír 152—60, hajt 140, füstölt, sózott paprikás szalonna 130, tepertő 100, sertéshus 112—120.

Huspiacs. Marhahus I. 85—110, II. r. 45—52, III. 30—52, burju I. 100—1100, II. 24—30, borju pörköltnek való 80, birka 68, hátulja 80.

Dollárt

Simon György DEBRECZEN

Kossuth-u. 11.

UJ KOVACSMŰHELY

Széchenyi-ut végén István-ut 43. szám alatt kovácműhelyt nyitottam, kérem a gazdálkodóknak szives pártfogását

Bikszey László kovácmester.

Eladó földbirtok

Biharmegyében közel Derecskéhez 200 és 400 hold kitünő fekete föld tanyával eladó DEZSŐ LÁSZLÓ irodája Szent Anna-utca 6.